

XL.

Betænkning

over

Forslag til Lov om det kongelige Theaters oeconomicke Forhold.

(Afgiven af Folkethingets Udvalg den 22de Marts 1870.)

I det Udvalg, til hvilket Folkethinget har overdraget Prøvelsen af Forslag til Lov om det kongelige Theaters oeconomicke Forhold, have to Hovedretninger gjort sig gjældende. Medens et Fleertal (Wille, E. Larsen, E. C. Nyholm, S. M. Petersen og C. B. Rimestad) gaaer ud fra, at Theatret bør bevares som et Statsinstitut, fastholder et Mindretal (Clausager, Høgsbro, Müllen og principalt Zahle) den Opfattelse, at Theatredriften bør stilles fra Staten. Subsidiaært har et Mindretal (Zahle) sluttet sig til Hovedtanken i Fleertallets Forslag, men med flere Afvigelser i Enkelthederne.

Fleertallet, som gaaer ud fra, at Theatret bør bevares som en af Staten bestyret og understøttet Anstalt, men som tillige har anseet det for vigtigt at forene Bevarelsen af det kongelige Theater med et forstandigt Hensyn til Statskassens Lære, har først reitet sine Undersegelser hen paa det Spørgsmaal, om Tidspunktet kan antages for stiftet til at opnaae en fast og varig Ordning af Theatrets og Statens Mellemværende, og om det forelagte Lovudkast egner sig til at afgive Grundlaget for en saadan Ordning. Det troer ikke at kunne bevare dette Spørgsmaal bekræftende. Det af Rikse- og Underviisningsministeren indbragte Lovforslag er paa nogle Enkeltheder nær eenslydende med det, som i forrige Samling efter en omfattende Discussion standfædes ved Overgangen til tredje Behandling med 49 Stemmer imod 41. Maa det nu end antages, at de foretagne Endringer have

ffjernet nogen Modstand, og maa det enderindres, at Thingets Sammensætning nu er anderledes end ved sin Afstemning, saa er der dog overveiende Sandynlighed for, at et Forslag paa at tilvejebringe en egentlig Organisation for det kongelige Theater ved Lov nu ikke vilde være heldigere end dengang. Paa den ene Side Utilbøieligheden til for en længere Arrække at binde Staten til et vist aarligt Tilskud, paa den anden Side Tvivlen om Hensigtsmæssigheden af de nye kunstneriske og oeconomicke Billaar, som Lovforslaget kunde berede Theatret, vilde stille sig i Veien for en Overenskomst. Bæneligheden vilde forøges, naar der samtidig skulde tages Bestemmelse om en ny Theaterbygning; thi de Tilskud fra andre Sider, som Lovforslaget forudsætter, vilde ikke kunne ventes, i alt Fald ikke paa den i Lovforslaget forudsatte Maade, medmindre der gaves en Sikkerhed for Theatrets fremtidige Bestaan, som Rigsdagen neppe er tilbøielig til at yde, og omvendt synes Staten heller ikke passende at kunne underkaste sig Betingelser, som binde dens Handfærdighed og foreskrive den Forpligtelser paa et Omraade, hvor den maa være Herre.

Udvalgets Fleertal er derfor i sine Overveielser kommet til det Resultat, at, hvis et praktisk Udbytte skal naaes, kan dette alene ske ved at dele Opgaven og udtage en enkelt Side af den til Løsning, idet Resten foreløbig aflydes tilside.

Det, hvortil der for Dieblisset føles stærkest Trang, er aabenbart et nyt Locale for det kongelige Theater. Medens selve Scenen, og hvad dertil hører, i det Hele maa siges at